

Gwybodaeth i Gleifion

Clinig Profion Patsh

Yr Adran Dermatoleg

Beth yw Prawf Patsh?

Mae prawf patsh yn ffordd o ddarganfod a oes gennych alergedd at rywbeth sy'n dod i gysylltiad, o'r tu allan, gyda'r croen. Ymhlith y math o bethau sy'n gallu achosi alergeddau mae, er enghraifft, persawr, colur, dillad, esgidiau, tlysau, planhigion, glud, olewau ac eli trin y croen.

Fydd y profion patsh yn darganfod popeth mae gennyf alergedd iddo?

Na fydd. Dim ond y math o alergedd sy'n achosi ecsema/dermatitis (croen sy'n goch, yn cosi, yn gaenog ac yn pothellu) mae'r profion hyn ar ei gyfer. Nid yw'n darganfod alergeddau at fwyd neu sy'n achosi tisian, trafferthon sinws, asma neu wrticaria ('hives').

Oes unrhyw feddyginiaethau'n effeithio ar y canlyniadau?

Gallwch gymryd eich meddyginiaeth yn ôl yr arfer pan fyddwch yn cael profion fel y rhain, ond efallai y bydd rhaid disgwyl yn hirach am y canlyniadau os ydych yn cymryd tabledi steroid. Ni allwn gynnal y prawf os ydych yn cymryd 7.5mg neu fwy o prednisolone.

A oes unrhyw resymau eraill dros beidio â phrofi clytiau?

Nid ydym yn clytio cleifion prawf sy'n feichiog.

Gall lliw haul atal adweithiau rhag ymddangos. Fel arfer rydym yn argymhell aros fis cyn profi a yw eich cefn wedi'i liwio. Os oes gennych frech dros y cefn gall hyn achosi anhawster i ddarllen canlyniadau'r prawf patsh. Weithiau byddwn yn gofyn i gleifion aros nes bod eu brech ar y cefn wedi setlo cyn cynnal profion.

Beth dylwn i ddod ag e i'r clinig prawf patsh?

Ar gyfer eich apwyntiad cyntaf, dewch ag unrhyw beth y credwch y gallai fod yn gwneud eich brech yn waeth, e.e. **persawr, colur, eli, hancesi ac eli trin y croen.**

Dewch â phob eitem sy'n dod i gysylltiad â'r man sydd wedi ei frechu, e.e. **menig, eli trin croen, eli wyneb, olewau neu hylifau gwaith metel, gorchuddion clwyfau.** Dewch â samplau bach o'r rhain, ynghyd â'r taflenni data deunyddiau os yn bosibl. (Dim ond os ydyn ni'n gwybod ei fod yn ddiogel y byddwn yn defnyddio cynnyrch wrth brofi).

Sawl gwaith bydd angen i fi ddod?

Mae profion patsh ar gyfer alergeddau yn golygu dod i 2 clinig arbennig mewn 1 wythnos, ar ddydd Llun, dydd Mercher a dydd Gwener.

Byddai'n well i chi beidio â gwisgo'ch dillad gorau gan y gallen nhw gael eu marcio.

Oes unrhyw sgil effeithiau?

Mae sgil effeithiau'n brin, ond gallant gynnwys:-

- Y cefn yn cosi
- Adweithiau'n digwydd yn gyson i'r prawf
- Ecsema'n gwaethygu dros dro
- Alergedd: prin, ond mae risg 1:500 y gallech fod ag alergedd i un o'r cemegau a ddefnyddir wrth brofi'r croen fel hyn Ymddengys nad yw hyn yn creu problemau hir dymor.

Beth sy'n digwydd yn ystod yr ymweliadau hyn?

- Ar yr ymweliad cyntaf (dydd Llun) bydd y meddyg yn eich holi am eich cwyn croen a'ch triniaeth ac yn archwilio'ch croen. Yna rhoddir meintiau bach o sylweddau ar eich croen o dan dâp gludiog hypo-alergenig (y darnau), yna caiff y rhain eu tynnu o gwmpas gan ddefnyddio pen blaen ffelt. Fel arfer maent yn cael eu rhoi ar y cefn uchaf, ond weithiau defnyddir y breichiau uchaf hefyd. Mae hyn yn ddi-boen, ond gall y clytiau achosi rhywfaint o gosi a gall fod yn gyfyngol.
- **Bydd angen i chi gadw'ch cefn yn sych o ddydd Llun tan ddydd Gwener, pan ddaw'r profion olaf i ben.**
- Ar y dydd Mercher mae'r clytiau'n cael eu tynnu, gellir gwneud hyn gartref cyn belled bod gan y claf rywun a all helpu gyda hyn. Yna gellir taflu'r darnau yn y bin (does dim angen dod â nhw yn ôl i'r clinig). Gofynnir i chi dynnu rhai lluniau o'ch cefn (a'r breichiau os yn cael eu defnyddio) ar ôl i'r clytiau gael eu tynnu gan ddefnyddio dyfais symudol fel ffôn symudol neu lechen os yn bosibl.
- Ar y dydd Gwener edrychir ar eich lluniau a bydd eich croen yn cael ei archwilio i weld a oes unrhyw adweithiau (mae angen yr ymweliad hwn oherwydd gall yr alergeddau gymryd sawl diwrnod i ymddangos). Bydd y meddygon yn dweud wrthy'ch os oes gennych alergedd i unrhyw beth y maent wedi'i brofi a sut y gallwch osgoi'r sylwedd hwn yn y dyfodol. Byddant hefyd yn helpu i roi cyngor i chi am eich problemau croen os na chanfyddir alergeddau.

Profion ychwanegol

Rydyn ni'n dod o hyd i sylweddau alergol newydd bob blwyddyn. I wella diagnosis a thriniaeth efallai y byddwn yn profi ar gyfer sylweddau nad ydyn nhw'n ymwneud yn uniongyrchol â'ch cyflwr croen. Os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch chi, trafodwch hyn yn ystod eich apwyntiad nesaf.

Mae'r Clinig Profion Patsh ar gyfer Alergeddau yn Adran Ddermatoleg Ysbyty Sant Gwynllyw Casnewydd.

Ewch i'r dderbynfa yn yr uned ddermatoleg ddydd.

Mae rhestr aros ar gyfer y profion hyn, felly rhowch wybod i'r ysbyty ar **01495 – 765448** cyn gynted â phosibl os na allwch ddod i'ch apwyntiad.

I gael rhagor o gyngor ffoniwch **01633 – 238962** i siarad ag aelod o'n **staff nyrsio**.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn:- www.bad.org.uk

**“Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg/
This document is available in English”.**